

I DALIS

PERMAINOS

*Melas, kuriame pusė tiesos, —
juodžiausias iš melų.*

– Lordas Alfred Tennyson

Nemanyk, kad esu tas, kas buvau.

– William Shakespeare

PROLOGAS

FĖJŲ SLĖNIS

Mirgantys sidabriniai rūko pirštai kilo virš blyškiai žalio ežero paviršiaus. Ramiai vijosi ir tiesėsi pilko dangaus link, kol rytuose, virš kalnų, lyg sulaikytas kvėpavimas laukė rausvuma. Vėsu apyaušrį prie ežero stovėjo Kiganas Obrajanas ir stebėjo, kaip gimta diena. Permainų ir pasirinkimo, vilties ir galios diena. Laukė, lyg sulaikęs kvėpavimą, kad atliktų savo pareigą, ir labai tikėjosi, jog iki vidudienio galės grįžti į savo ūkį. Laukia žemės darbai, galvojo, na ir, žinoma, pratybos.

Bet gimtuosiuose namuose.

Pasigirdus signalui nusitraukė aulinius, nusimetė tuniką. Jo brolis Harkenas, kaip ir beveik šeši šimtai kitų, padarė tą patį. Jauni ir ne tokie jauni susirinko ne tik iš šio slėnio — iš kiekvieno Talamo kampelio. Iš pietų, kur šventeivos murma slaptas savo maldas, iš šiaurės, kur aršiausi kariai sergsti Audrų jūrą, iš Sostinės rytuose ir šio krašto — iš vakarų.

Visi susirinko, nes jų genties vadas, jų Vyriausiasis žuvo — paaukojo savo gyvybę šiam pasauliui išgelbėti. Kaip rašyta, pasakota, apdainuota, šią dieną šioje vietoje šiuo būdu pakils, kaip tie rūkai, naujas Vyriausiasis.

Kiganas taip netroško būti Vyriausiuoju, kaip jo brolis Harkenas. Harkenui, linksmam dvylikos metų vaikinui, ūkininkui iš prigimties, jauniausiam iš visų čia susirinkusių, irgi leista dalyvauti rituale. Kiganas žinojo, kad broliukas šios dienos, šios minios ir nėrimo į ežerą laukė kaip smagios pramogos. Pats Kiganas šią dieną pildo pažadą, duotą mirštančiam vyrui, kuris atstojo jam tėvą tikrajam iškeliavus pas dievus, vyrui, kuris savo gyvybės kaina at-

vedė Talamą į pergalę prieš bandžiusius juos pavergti. Jis visiškai netroško paimti Vyriausiojo lazdos, klanų lyderio kalavijo. Tačiau davė žodį, todėl ners į vandenį su visais vaikinais ir merginomis, vyrais ir moterimis.

— Nagi, Kiganai! — išsišiepė Harkenas. Juodus kaip varno sparnas jo plaukus šiaušė pavasario vėjas. — Tik pagalvok, kaip bus smagu. Jeigu kalaviją surasiu aš, įsakysiu savaitę šokti ir puotauti.

— Jeigu rasi kalaviją, kas prižiūrės avis ir melš karves?

— Jeigu tapsiu Vyriausiuoju, padarysiu tai ir dar daugiau. Kariausiu ir nugalėsiu, brole. — Tada pridūrė: — Aš taip pat ilgiausiu Emano.

Ir Harkenas, švelnus iš prigimties, apkabino brolių per pečius.

— Jis buvo didvyris, mes jo nepamiršime. O šiandien, kaip būtų norėjęs, kaip lemta, pasirodys naujasis vadas.

Žydromis kaip dangus akimis Harkenas nužvelgė minią ant ežero krantų.

— Mes pagerbsime jį, visus, kurie buvo prieš jį ir kurie bus po jo. Tada bakstelėjo alkūne broliui į šoną.

— Užteks galvoti, juk nė vienas iš mūsų neišnirsime iš vandens su Kousentvaru rankoje. Greičiausiai jį ras Kera, nes vandenyje jaučiasi kaip undinė, arba Kulenas, kuris, kiek žinau, pastarąsias kelias savaites treniravosi kuo ilgiau išbūti po vandeniu.

— Kurgi ne, — burbtelėjo sau Kiganas.

Kulenas, šiaip jau šaunus karys, nebus geras vadas. Jis linkęs kautis, ne galvoti. Kiganas, pats kariauti pradėjęs keturiolikos, matęs kraujo ir jį praliejęs, suprato galią, jautė ją ir buvo įsitikinęs, kad galva ne mažiau svarbi nei kalavijas, ietis ar galios.

Netgi svarbesnė, kai pagalvoji.

Ar ne šito jį mokė tėvas, vėliau ir žmogus, kuriam buvo kaip sūnus?

Kol abu su broliu stovėjo šalia tarškančių it šarkos ritualo dalyvių, per minią kelią ėmė skintis jų motina. Kaip gaila, kad ji

šiandien neners. Kiganas nepažinojo nieko, kas taip meistriškai nuramintų kivirčą, kas vienu metu sugebėtų atlikti tiek daug darbų. Harkenas paveldėjo jos gerumą, jų sesuo Aislingė — grožį, o jam, norėjo tikėti, atiteko šiek tiek motinos gudrumo.

Tarinė stabtelėjo prie Aislingės, laukiančios su draugais, o ne broliais, į kuriuos šiuo metu žvelgė iš aukšto. Kiganas matė, kaip mama pakelia dukros smakrą, pabučiuoja į abu skruostus ir pasako kažką, dėl ko Aislingė nusišypso. Paskui mama pasuko prie sūnų.

— Matau plačią šypseną ir surauktus antakius. — Tarinė pataršė Harkeno galvą, timptelėjo kario kaselę už kairės Kigano ausies. — Atminkite, koks šios dienos tikslas, nes jis mus suvienija ir nurodo, kas ir kokie esame. Taip elgėmės ir daugiau kaip prieš tūkstantį metų. Visų, kurie iškėlė kalaviją iš gelmių, vardai buvo surašyti jiems dar negimus.

— Jeigu iš anksto nulemta, kas iškels kalaviją, kodėl mes to nematome? Kodėl tu, reginti praeitį ir ateitį, nematai? — priekaištavo Kiganas.

— Jeigu aš, tu ar kas kitas galėtų matyti, neliktų pasirinkimo momento, — paaiškindama Tarinė globėjiškai apglėbė Kigano pečius, bet akys — žydros kaip Harkeno — žvelgė į rūkan susisupusį ežerą.

— Juk apsisprendeit nerti? O tam, kuris ras kalaviją, dar reikės pasirinkti, ar su juo iškilti.

— Kas sugalvotų neiškilti su kalaviju? — nusistebėjo Harkenas. — Juk jis iškart taps Vyriausiuoju.

— Lyderis bus gerbiamas, bet bus atsakingas už mus visus. Todėl su kalaviju teks prisiimti ir naštą. Dabar tylos. — Ji pabučiavo abu sūnus. — Ateina Mirgredė.

Mirgredė Okalija, pati kadaise buvusi Vyriausiąja ir palaidojusi motiną, dabar nusimetė gedulo drabužius. Vilkėjo baltą paprastą suknią iki žemės, buvo pasipuošusi tik raudono kaip jos plaukai akmens pakabučiu.

Jie — akmuo ir plaukai — tarytum liepsnojo ir sklaidė miglas, per jas žengiant Mirgredei Okalijai. Moters plaukai buvo trumpi kaip fėjų, kurios plūdo jai iš paskos.

Minia prasiskyrė, šnekos nuščiuvo iš pagarbos ir baimės.

Kiganui ji buvo Mirgra, moteris, gyvenanti miško trobelėje netoli jų ūkio. Toji, kuri alkaną berniuką pavaišina medaus pyragu ir pasakojimu. Labai galinga ir narsi moteris, kuri kovėsi už Talamą ir atnešė taiką, sumokėdama skaudžią asmeninę kainą.

Kiganas laikė apkabinęs Mirgrą, kol ši raudėjo savo sūnaus, kai tesėdamas pažadą pats pranešė jai tą žinią. Nors ji ir taip jau žinojo. Laikė apkabinęs, kol moteris atrado ramybę.

O vėliau, nors buvo karys, nors buvo vyras, pats išbėgo į girios glūdumą išlieti sielvarto.

Dabar Mirgredė atrodė didingai, ir jam pilve suplazdėjo pagarbi baimė. Moteris nešė skeptrą, seną vado simbolį. Juodo kaip degutas medžio lazda tviskėjo saulėje, kuri perplėšė ryto ūkanas. Atrodė, kad raiziniai ant skeptro tvinksi. Jo viršuje, drakono širdies akmenyje, verpetavo galia. Kai Mirgredė prabilo, nuščiuvo net vėjas:

— Vėl krauju ir aukomis sugražinome taiką savo pasauliui. Visais laikais saugojome Talamą, o per jį — ir visus kitus pasaulius. Mes pasirinkome gyventi taip, kaip gyvename: iš žemės, jūros, iš fėjų, jausdami pagarbą viskam. Vėl stojo taika ir vėl klestėsime, kol apsisuks ratas ir ateis kraujo bei aukų metas. Šiandien, kaip parašyta, kaip pasakota, kaip apdainuota, iškils naujas vadas, tada visi susirinkusieji prisieks ištikimybę Talamui ir Vyriausiajam, kuris ištrauks kalaviją iš Tiesos ežero ir priims Teisingumo skeptrą.

Mirgredė atsuko veidą į dangų, ir Kiganas pagalvojo, kad jos aiškus, stiprus balsas turėtų pasiekti Audrų jūrą ir už jos.

— Šioje vietoje valandą šią šaukiamės savo galios. Tegu šiaandien parinktasis gerbs, aukštins ir sergės fėjus. Tegu kalaviją iškėlusi ranka bus stipri, teisinga ir išmintinga. To, vien tik to tavęs prašo tavo žmonės.

Ežero vanduo nušvito šviesia galios žaluma, ėmė verpetuoti. Rūkai virš jo išdriko.

— Teprasideda!

Ji aukštai iškėlė skeptrą.

Susirinkusieji pasileido į ežerą. Juokdamiesi ir šūkčiodami jaunesnieji nėrė ar šoko į vandenį. Likusieji krante juos džiugiai palaikė.

Kiganas neskubėjo, užsigalvojęs klausėsi šurmulio, išgirdo, kaip linksmai į ežerą pliumptelėjo brolis. Pagalvojo apie savo priesaiką, apie ranką, kuri gniaužė jo pirštus paskutinėmis gyvenimo minutėmis šioje plotmėje.

Tada nėrė ir jis.

Būtų nusikeikęs dėl šalto vandens, bet nematė prasmės. Girdėjo kitus taip darant, dar kiti juokėsi ar net kapanojosi atgal į paviršių. Kiganas užvėrė vidinę klausą, kuri leido girdėti mintis, užplūdusias kitus dalyvius. Prisiekė, kad šiandien šoks į vandenį ir ners gelmėn. Kad paims kalaviją, jeigu tas atsidurs jo rankoje. Todėl niro giliau, vis giliau, prisimindamas, kaip vaikystėje tą darė su broliu ir seserimi. Kaip vaikai būdami vasaros dieną ant minkšto ežero dugno ieškodavo glotnių akmenėlių.

Vandenyje Kiganas matė kitus, neriančius gilyn ar kylančius į paviršių. Ežeras išstums juos į viršų, jeigu plaučiuose pristigs oro, nes buvo pažadėta, jog šią dieną niekas nenukentės. Tačiau aplinkui ežero vandenys vis dar nerimo, juduliavo, net sukosi. Dugnas ir akmenėliai, kuriuos rinkdavo vaikystėje, jau buvo matyti. Ir tada Kiganas išvydo jauną moterį, kuri tiesiog ramiai plūduriavo vandeny, todėl iš pradžių palaikė ją undine. Pagal tradiciją undinės nuo šio ritualo susilaikydavo. Jau ir taip valdė visas jūras, to užteko.

Kiganas ne iš karto suprato, kad mato tik jos veidą, jos plaukus... raudonus kaip Mirgros, bet ilgesnius ir vilnijančius vandenyje. Moters akys, kaip dūmų šešėliai, kažin kodėl pasirodė pažįs-

tamos. Vis dėlto nepažinojo jos, kaip pažinojo kiekvieną veidą iš slėnio. Ši moteris — ne slėnietė.

Nors...

Tada išgirdo aiškiai, kaip Mirgrą krante, nors buvo užbloka-
vęs vidinę minčių klausą:

Jis buvo ir mano. Dabar kalavijas tavo. Jis žinojo tai ir tu žinai.

Ir Kousentvaras kone pats įšoko į ranką. Pajuto kalavijo svorį,
galią, suprato, koks jis puikus.

Gali paleisti jį, nuplaukti sau. Jam rinktis, sako dievai, pasa-
koja legendos.

Kiganas atgniaužė pirštus, leido tam svoriui, galiai, puikybei
slysti iš delno. Juk nemoka vadovauti. Moka kautis, mokyti kitus,
moka joti ir skristi. Tačiau neišmano, kaip vadovauti žmonėms
mūšyje ir taikos metu.

Raižytas sidabru tviskantis ginklas su liepsnojančiu raudonu
akmeniu ant rankenos sublizgo jo delne. Kai atleido pirštus, švytė-
jimas išblėso, liepsna ėmė mirkčioti.

O moteris stebėjo.

Jis tikėjo tavimi.

Galiu rinktis? — maštė Kiganas. — *Nesąmonė. Garbė nelei-
džia rinktis.*

Todėl nukreipė kalavijo smaigalį į ežero paviršių, kur saulė
šoko deimantuose. Ir pamatė, kaip haliucinacija, — kas dar galėjo
ten būti? — nusišypso.

Kas tu esi? — paklausė mintimis.

Mums abiem dar reikės išsiaiškinti.

Kalavijas nunešė vaikiną tiesiai į viršų, kaip iš lanko paleistą
strėlę.

Perskrodė vandenį, tada orą. Kai saulė suspindo ašmenyse,
pasigirdo riaumojimas, ir kalavijas paskleidė savo šviesą, savo galią
per vandenį.

Kiganas nuvairavo jį iki tankios, drėgnos žolės kranto ir padarė tai, ką privalėjo: atsiklaupė prie Mirgredės kojų.

— Atiduočiau jį ir viską, ką jis reiškia, tau, — pakartojo Mirgros sūnaus žodžius, — nes nėra kito vertesnio.

— Mano laikas praėjo. — Mirgredė uždėjo delną jam ant galvos. — O tavo prasideda.

Moteris paėmė jį už rankos, pastatė.

Kiganas negirdėjo ir nematė nieko, tik ją.

— Toks buvo mano noras, — sumurmėjo ji tik jam.

— Kodėl? Aš nemoku...

Mirgredė nutildė jį bučiniu į skruostą.

— Žinai daugiau nei manai. — Ištiesė jam skeptrą. — Imk, kas tau priklauso, Kiganai Obrajanai.

Kai jis paėmė lazdą, moteris atsitraukė tardama:

— Ir padaryk, kas priklauso.

Vaikinas apsisuko. Tiek daug veidų, tiek daug akių žvelgia į jį. Pajuto baimę ir susigėdo. Kalavijas jį pasirinko, pagalvojo, o jis pasirinko jo nepaleisti, tad baimės nebegali būti.

Kiganas iškėlė skeptrą taip, kad drakono širdis ėmė pulsuoti gyvybe.

— Juo skelbiu teisingumą visiems Talame. — Tada iškėlė kalaviją. — Juo visi būsite apsaugoti. Aš esu Kiganas Obrajanas. Viskuo, kas esu ir kas kada nors būsiu, pasižadau šiems slėniams, kalnams, miškams ir gyvenvietėms, iki pat krašto, kiekvienam fėjui, kad ginsiu šviesą. Gyvensiu už Talamą ir, jeigu dievai bus maloningi, mirsiu už Talamą.

Minia pasitiko jį džiugiais šūksniais ir per griausmingus sveikinimus Kiganas išgirdo Mirgrą tariant:

— Puiku, vaikine. Nuostabu.

Žmonės pakėlė jį, jauną Vyriausiąjį. Ir prasidėjo nauja istorija.

FILADELFIJA

Tarsi bjauraus žagsulio tampomame autobuse įsitaisiusi Brina Keli trynėsi smilkinius, kuriuos būgnijo skausmas. Pagaliau baigėsi blogo mėnesio blogos savaitės bloga diena (ir ačiū Dievui!).

Jau antro blogo mėnesio.

Liepė sau pralinksėti. Juk penktadienis, o tai reiškia, kad iš-tisas dvi dienas nereikės į mokyklą, kurioje vidurinių klasių moks-leivius sunkiai sekėsi mokyti kalbos meno. Žinoma, nemažą dalį laiko atims darbų taisymas, pasiruošimas pamokoms, bet laimė, kad nereikės stovėti klasėje, varstomai vaikų akių. Nuobodžiaujan-čių, pasiutusių, tik kelių viltį teikiančių akių.

Ne, jai kaktu stovėti ten ir jaustis ne savo vietoje, kaip jaučia-si mokyklą baigęs žmogus: bet kur visatoje, tik ne vėl prie lentos. Brina priminė sau, kad mokytojo darbas — garbingiausias iš visų. Gyvybiškai svarbus, prasmingas, dėkingas.

Kaip gaila, kad jis ją užknisa.

Autobusas pritrūkčiojo prie kitos stotelės. Keli žmonės išlipo, keli įlipo.

Ji stebėjo. O stebėti jai sekėsi, nes buvo lengviau, nei ką nors veikti. Moteris išsekusiu žvilgsniu, vilkinti pilką kelnių kostiumėlį, su telefonu rankoje. Vieniša motina važiuoja namo po darbo, tikri-na, kaip sekasi vaikams, nusprendė Brina. Vargšė tikriausiai neįsi-vaizdavo, kad gyvenimas gali būti toks sunkus.

Toliau pora paauglių berniukų: sportbačiai su auliukais, ke-lius siekiantys „Adidas“ šortai, ausinės ausyse. Važiuoja susitikti

su draugais, pažais H-O-R-S-E*, suvalgys picos, nueis į kiną. Tas amžius, pavydėtinas amžius, pagalvojo Brina, kai savaitgalis gali reikšti tik pramogą.

Vyras juodais drabužiais, jis... Vyras žiūri tiesiai į ją, veriamai spokso, tad Brina kaipmat nusuko akis. Atrodo matytas. Kodėl jis atrodo matytas? Sidabrinių plaukų kupeta iškart pakišo mintį — koledžo profesorius. Betgi ne, ne tas. Jeigu į autobusą įsėstų koledžo profesorius, jai nedžiūtų burna ir neimtų tankiau plakti širdis. Mergina siaubingai išsigando, kad vyras ateis į autobuso galą ir atsisės šalia jos.

Jeigu taip nutiks, ji niekad neišlips iš autobuso. Tiesiog važiuos, važiuos niekur nenuvykdama, nieko nepasiekdama, beprasmiškai sukdamą kilpą.

Suprato, kad tai nesąmonė, bet jai nerūpėjo. Brina pašoko ant kojų, puolė į autobuso priekį. Portfelis daužėsi į šoną. Ji nežiūrėjo į vyrą, nedrįso, bet teko su juo prasilenkti, kad pasiektų duris. Nors žilaplaukis pasitraukė į šoną, praeidama užkliudė jį alkūne.

Plaučiai susigniauzė, kojos nutirpo. Kažkas paklausė, ar viskas gerai, kai klupdama pasiekė duris. Brina galvoje aiškiai išgirdo jį sakant: *Grižk namo, Brina Šivona. Jau metas grįžti namo.*

Mergina įsitvėrė turėklo, kai susipynė kojos ir vos išsilaikė nenugriuvusi nuo laiptų. Paknopstom spruko iš autobuso. Matė, kad žmonės atsisukę stebi ją ir spėlioja. Nuo šios minties pasidarė dar blogiau. Ji nemėgo patraukti dėmesio, labai stengėsi pritapti, tiesiog išnykti.

Autobusas prapūškavo pro šalį.

Nors iš plaučių švokštė oras, krūtinę atleido. Brina įsakė sau nurimti ir eiti kaip normaliam žmogui. Pririekė visos minutės, kad sulėtintų tempą, dar vienos — kad susivoktų, kur esanti.

---

* Žaidimas su krepšinio kamuoliu tarp dviejų žaidėjų. Vienas turi pakartoti kito atliktą taiklų metimą iš įvairių pozicijų. Jei nepakartoja, renka raides. Pralaimi tas, kuris greičiau tampa „arkliu“ (angl. horse). *Čia ir toliau — vertėjos pastabos.*

Nerimo priepuolis nebuvo toks stiprus kaip tą vakarą prieš pirmąją dieną Greidžio vidurinėje mokykloje. Markas, geriausias jos bičiulis nuo darželio laikų, padėjo išgyventi priepuolį, kaip ir antrąjį — nebe tokį stiprų — prieš pirmą tėvų ir mokytojų susirinkimą.

Tiesiog eilinis autobuso keleivis, dabar įtikinėjo save Brina. Nekeliantis jokios grėsmės, dėl Dievo meilės. Ir tikrai nekalbėjo jos galvoje. Manyti, kad girdi kitų mintis, — beprotybė. Ar motina nekalė to jai į galvą nuo... kiek save pamena?

O dabar dėl vienos kvailos akimirkos teks kulniuoti pusę mylios. Bet nieko, viskas gerai. Gražus pavasario vakaras, o ji — kaipgi kitaip — tinkamai apsirengusi. Lengvas lietpaltis, nes trisdešimties procentų tikimybė, kad lis, plonas nertinis ir patogūs batai.

Brinai patiko vaikščioti. O ir papildomi žingsniai liks įrašyti „Fitbit“ programėlėje. Šiek tiek susijaukė dienvakare, bet koks skirtumas? Ji — dvidešimt šešerių vieniša mergina, neturinti jokių planų gegužės penktadienio vakarui. Lyg nebūtų slogu, nuo nerimo priepuolio dar labiau įsiskaudėjo galvą.

Ji atsegė portfelio kišenėlę, ištraukė maišelį ir susirado dvi taienolio tabletes. Nurijo jas užgerdama vandeniu iš butelio.

Eis į motinos namus, paims ir išrūšiuos korespondenciją, nes mama išvykdama neužsakydavo siuntų sulaikymo pašte paslaugos. Išrūšiuos skrajutes, sąskaitas, laiškus ir visa kita į tam skirtas lentynėles darbo kabinete. Atvėrusi langus išvėdins butą per du aukštus, palaistys gėles viduje ir lauke, nes taip ir nelijo. Po valandos uždarys langus, įjungs signalizaciją, užrakinis duris. Sės į pirmą autobusą ir grįš namo. Tada pasiruoš vakarienei: penktadienio vakarais gamindavosi salotų su kepta vištos krūtinėle ir užsigerdavo — taip! — vyno taure. Vėliau įvertins mokinių darbus ir surašys pažymius į elektroninį dienyną.

Kartais Brina nekėsdavo technologijų, nes mokyklos politika reikalavo skelbti vertinimus, o vėliau tekdavo aiškintis su mokslei-

viais ar tėvais, jeigu šie prieštaraudavo. Ji ėjo, mintyse dėdama varnelės prie darbų sąrašo, o žmonės pro šalį skubėjo išnaudoti laimės valandas*, pavalgyti ankstyvos vakarienės arba dar kur nors, kur įdomiau, nei tai, kas laukė jos šią dieną.

Brina jiems pernelyg nepavydėjo. Ji turėjo vaikiną, pasimatus vakarais įtraukė į savo tvarkaraštį, kartu keliaudavo į teatrą, kiną. Skyrė laiko ir seksui. Atrodė, viskas buvo gerai, ramu ir tvarkinga.

O tada Grantas ją paliko.

Ir gerai, galvojo. Viskas puiku. Nebuvo beprotiškai įsimylėję, bet Grantas jai patiko, jautėsi su juo patogiai. Ir seksas, jos nuomone, buvo gan neblogas.

Žinoma, kai teko pasakyti mamai, kad Grantas nelydės jos į keturiasdešimt šeštojo mamos gimtadienio vakarėlį, ir paaiškinti kodėl, stilinga, sėkminga „Philly Brand“ reklamos agentūros vadovė Dženiferė Vilkoks užvertė akis.

Ir pakomentavo, kaip Brina ir tikėjosi:

— Aš tau sakiau.

Sunku ginčytis, nes, na, ji iš tiesų sakė.

Tačiau Brinai vis tiek norėjosi išsiliesti: *Tu ištekėjai devyniolikos! Manęs susilaukei dvidešimties. Ir nepraėjus nė tuzinui metų, stūmei tėtį, stūmei, kol išstūmei. Kas kaltas, kad tėtis paliko mane... ne tik tave, bet ir mane?*

O gal kalta ji pati, svarstė Brina. Ar nėra ji bendras vardiklis motinos, kuri jos negerbė, ir tėvo, kuris nesistengė likti dukros gyvenime?

Nors ir pažadėjo.

Kas buvo, pražuvo, pasakė sau. Pamišk.

Per daug knaisiojasi mintyse, turėjo pripažinti sau, ir lengviau atsikvėpė, kai suprato, jog blokuotasis motinos namas vos už kvartalo.

Žavus, medžiais apšodintas rajonas. Prestižinis kvartalas, ku-

---

* Kai kurie barai ir kavinės skelbia valandas, kai kuo nors vaišina nemokamai ar už pusę kainos.

riame gyvena sėkmingi žmonės, verslininkai, poros, mėgstančios miesto gyvenimą arti barų ir restoranų, įdomių parduotuvių. Visi tie raudonų plytų namai tobulai nudažytais apvadais, tviskančiais langais. Čia prieš darbą žmonės bėgiodavo, vaikščiodavo palei upę arba lankydavosi sporto salėje, rengdavo elegantiškas vakarienes, vyno degustacijas, skaitydavo reikšmingas knygas.

Bent jau taip ji įsivaizdavo.

Geriausi Brinos prisiminimai liko iš mažo namelio, kuriame jos kambarys buvo nuožulniomis lubomis. Svetainėje stovėjo senas plytinis židinytis, kūrenamas ne dujomis ar elektra, o malkomis. Kiemas ten žadėjo tiek nuotykių, kiek istorijų tėtis pasakodavo prieš miegą.

Magiškų istorijų apie stebuklingą kraštą.

Viską gadino kivrčai: tie, kuriuos girdėdavo per sienas, ir tie, kurie skambėdavo galvoje. Paskui tėtis dingo. Iš pradžių savaitei ar dviem. Pasirodęs šeštadienį nusivesdavo Briną į zoologijos sodą, — tuo metu ji be galo troško tapti veterinare, — arba surengdavo iškylą.

Paskui tiesiog daugiau nepasirodė.

Prabėgo daugiau kaip penkiolika metų, o Brina vis dar vylėsi, kad tėtis sugrįš.

Iš smulkių monetų piniginės ištraukė raktą, mamos prieš tris savaites su detalija instrukcija įteiktą prieš verslo kelionę, po kurios ji ketino pailsėti meditacijų SPA. Raktą kartu su pieno kvorta ir kitais sąraše išvardytais maisto produktais Brina paliks išėmusi paštą kitą trečiadienį, nes motina žadėjo grįžti ketvirtadienį iš ryto.

Brina išėmė iš dėžutės paštą, pasikišo po pažastimi rakindama duris, tada įėjo į fojė išjungti signalizacijos. Uždariusi duris įsikišo raktą į piniginę. Pirma nuėjo į virtuvę, šiuolaikinį HGTV* nerūdijančio plieno, baltų spintelėlių, baltų metrų plytelėlių, porcelianinės

---

* Mokamas Amerikos televizijos kanalas, transliuojantis laidas apie nekilnojamojo turto ir namų tobulinimą.

kriauklės ir grietinėlės atspalvio sienų stebuklą. Rankinę ir korespondenciją numetė ant virtuvės salos, liempaltį pasikabino ant baro kėdės be atlošo. Nusistačiusi laikmatį valandai, nuėjo prie langų.

Pro virtuvę ir valgomąjį pateko į svetainę — atviro plano erdvę nuostabiomis plačių lentų grindimis. Netgi mamos tualetas turėjo langą; atvėrė ir jį. Lauke vėjo beveik nesijautė, bet šis nurodymas buvo sąrašė, o Brina laikėsi nurodymų. Paštą nunešė į viršų. Trečiame kambaryje, kuriame motina buvo įsirengusi darbo kabinetą, sudėjo laiškus ant L formos stalo. Kabineto sienos balintos kavos spalvos, darbo kėdė — šokolado spalvos odos. Idealiai tvarkingose lentynose motina eksponavo apdovanojimus — daugybę, — knygas (visos susijusios su darbu), buvo įrėminusi kelias nuotraukas, irgi iš darbo.

Brina atvėrė tris langus už darbo stalo ir nebe pirmą kartą nusistebėjo, kaip žmogus gali sėdėti nugara į tokį grožį: medžius, plytinius namus, dangų, pasaulį.

„Blaško dėmesį“, — atsakė jai mama, kai paklausė. Darbas yra darbas.

Mergina atvėrė ir du šoninius langus, šalia kurių stovėjo įstiklinta medinė spinta. Ant plačių palangių variniuose vazonuose tarpo augalai. Palies šiuos ir kitus, kai atidarys visus langus. Tada išrūšiuos paštą ir palauks laikmačio pyptelėjimo. Užvers visus langus, užrąkins namus ir bus laisva.

Atidarė langus tobulame, jaukiame svečių kambaryje, kuriame jai neteko nakvoti, ir svečių vonioje, vėliau paprastame ir elegantiškame šeiminiškame miegamajame, taip pat šalia įrengtoje vonioje. Įdomu, ar mama kada nors buvo pasikvietusi vyrą į tą mielą lovą vasaros mėlio apklotu ir minkštomis pagalvėmis?

Iškart pasigailėjo apie tai pagalvojęs.

Brina nusileido į apačią, žengė prie durų į vidaus kiemą, bet sugrįžo, išgirdusi rankinėje skambantį telefoną. Dirstelėjo į ekraną — niekada neatsiliepti, jei nežinai, kas skambina, — ir nusi-

šypsojo. Jei kas ir gali praskaidrinti šią sumautą dieną, tai Markas Olsenas.

— Labas.

— Labukas ir tau. Šiandien penktadienis, mergyt!

— Girdėjau.

Brina išsinešė telefoną į terasą su nerūdijančio plieno baldais ir siaurais vazonais kampuose.

— Tada nešk savo įdegusią sėdynę pas Selę. Laimės valanda, brangioji, po pirmą stato baras.

— Negaliu. — Brina atsuko žarnos ventilių, pradėjo laistyti pirmuosius vazonus. — Aš pas mamą, turiu viskuo pasirūpinti, paskui laukia mokinių darbai.

— Juk penktadienis, — neatlyžo Markas. — Atsipalaiduok. Aš dirbu iki dviejų, be to, šiandien dainų vakaras.

Vienintelis dalykas, kurį nesinervindama galėjo daryti viešai, ypač po taurės su Marku, buvo dainuoti.

— Dar liko... — mergina patikrino laikrodį ant riešo, — keturiasdešimt trys minutės čia, o pažymiai patys nesusirašys.

— Įvertinsi darbus sekmadienį. Užsitupėjai, Brina, ir tas šiknius Grantas Vėberis nėra to vertas.

— O, ne dėl jo. Aš, supranti, atsidūriau savotiškoje duobėje, tik tiek.

— Visus kas nors pameta.

— Tavęs ne.

— Buvo. O kaip Cigaras Haris?

— Judu su Hariu sutarėte, kad romantiški santykiai išsisėmė, bet likote draugais. Tai nereiškia, kad jis tave pametė.

Brina nuėjo prie kito vazono.

— Tau reikia pralinksmėti. Jeigu nesulauksiu tavęs po... duodu tris valandas grįžti namo, persirengti ir šiek tiek pagražinti veidelį — atvažiuosiu tavęs.

— Juk tu stovi už baro.

— Selei tu patinki, brangioji. Jis mane pavaduos.

Brina irgi labai mėgo Sele, ypatingą „drag“ karalienę*. Mėgo jo klubą, jausdavosi jame laiminga, mėgo Geiborhudą**. Štai kodėl gyveno pačiame jo centre, dalijosi butą su Marku.

— Leisk man čia susitvarkyti, pažiūrėsiu, kaip jausiuosi grįžusi namo. Pastarąsias dvi valandas skauda galvą — patikėk, neišsigalvoju, — o autobuse užėjo kvailas nerimo priepuolis, kuris tą skausmą tik sustiprino.

— Važiuoju tavęs paimti, parvešiu namo.

— Niekur tu nevažiuoji. — Brina priėjo prie trečio vazono. — Išgėriau tailenolio, netrukus suveiks.

— Kas nutiko autobuse?

— Vėliau tau papasakosiu... kvailas dalykas. Gal tu ir teišs... norėčiau išgerti, šiek tiek pabūti su tavimi, su Sele. Pažiūrėkim, kaip jausiuosi grįžusi namo.

— Atsiųsk man žinutę, kai parsigausi.

— Gerai, o dabar grįžk prie darbo. Man dar liko vienas vazonas čia, gėlės viduje, išrūšiuoti paštą ir uždaryti prakeiktus langus.

— Retsykais reikia pasakyti „ne“.

— Darbo nėra tiek jau daug. Susisuksiu per valandą, grįšiu autobusu namo. Parašysiu tau žinutę. Eik pilstyti gėrimų. Ate.

Brina grįžo į namą, rūpestingai užrakino duris į kiemą, tada pripylė į laistytuvą vandens. Atsistojus prie lango užtelėjo vėjo gūsis. Brina užsimerkė ir leidosi glostoma vėjo. Galbūt vis dėlto palis smagus pavasario lietutis.

Vėjas dar sustiprėjo. Ji nustebo, nes pro stiklą toliau tebespigino saulė.

— Gal ir audros sulauksime.

Ir dėl jos nesupyktų. Galbūt po audros atslūgs tas bjaurus gal-

---

* *Drag queen* (angl.) — vyras, provokuojamai besirengiantis moteriškais drabužiais.

** Rajonas Filadelfijoje, kuriame telkiasi LGBT gyventojai ir verslai.

vos skausmas. Markas davė jai tris valandas, nors užtektų dviejų, todėl likusią galės imtis taisyti mokinių darbus.

Nesijaus labai kalta.

Su laistytuvu Brina pasuko prie laiptų, kai vėjas — jau nebe vėjelis — ėmė plaikstyti užuolaidas.

— Ką gi, mama, tavo namas tikrai bus išvėdintas.

Mergina įžengė į darbo kambarį, į chaosą.

Apatinis spintos stalčius žiojėjo atitrauktas... nors galėjo prisiekti, kad paliko užstumtą. Po kambarį it paukščiai skraidė popieriaus lapai. Pastačiusi laistytuvą Brina puolė gaudyti juos, keliamus vėjo, ir krauti ant grindų.

Staiga skersvėjis nuščiuvo, lyg užtrenkus duris. Ji liko stovėti pilnomis rankomis dokumentų. Pedantiškai stropi Dženiferė bus labai nepatenkinta.

Surink viską, sukrauk atgal, sutvarkyk, kaip buvo. Ji niekada nesužinos. Štai ir dingo mano papildoma valandėlė. Atleisk, Markai, šį vakarą man ne Selė galvoj.

Brina pasiėmė tuščius aplankus, šūsnis dokumentų ir atsisdusi prie motinos darbo stalo pradėjo rūšiuoti.

Pirmojo aplanko pavadinimas ją nustebino.

JUNGTINĖS INVESTICIJOS / BRINA / 2006—2013

Ji neturi jokių investicijų, vis dar moka paskolą už magistro studijas, dalijasi butu su Marku ne tik dėl draugijos, bet kad išgalėtų susimokėti už nuomą.

Suglumusi Brina pakėlė kitą segtuvą.

JUNGTINĖS INVESTICIJOS / BRINA / 2014—2020

Dar kitame informacija, pažymėta kaip KORESPONDENCIJA.

Negi mama jos vardu atidarė investicinę sąskaitą ir apie tai nepasakė? Kodėl?

Iš mamos tėvų Brina buvo paveldėjusi nedidelę sumą koledžiui, buvo jiems už tai labai dėkinga, nes galėjo pragyventi pirmuosius studijų metus. Vėliau motina aiškiai leido suprasti, kad teks sukts

pačiai. Turi pati užsidirbti, ne kartą sakė jai Dženiferė. Jeigu nori ką nors pasiekti, daugiau mokykis, daugiau dirbk.

Na, studijuodama mergina sukosi dviejuose darbuose, kad tik surinktų pinigų už mokslą. Vėliau pasiėmė paskolą, kurios nebesitikėjo išmokėti. Baigė studijas, susirado mokytojos darbą, paskui dar pasididino skolą, nes išsilaikyti darbe reikėjo magistro laipsnio.

Bet investicijos jos vardu? Kažkokia nesąmonė.

Ji ėmė rūšiuoti dokumentus, ketindama sudėti atgal į segtuvus.

Ne kažin kiek pasistūmėjo.

Negalėjo tvirtinti, kad išmano ir supranta apie investicijas, akcijas ar dividendus, bet skaičiai sunkumų nesudarė. Ir mėnesio ataskaitoje, ant kurios buvo aiški data — 2014-ųjų gegužė, — tas metas, kai ji vos sudūrė galą su galu dirbdama per du darbus, valgydama vien makaronus, apatinėje sąskaitos eilutėje švietė skaičius: daugiau kaip devyni šimtai tūkstančių — *tūkstančių* — dolerių.

— Neįmanoma, — sumurmėjo ji. — Tiesiog negali būti.

Tačiau pavardė sąskaitoje buvo jos... šalia nurodyta ir motinos.

Brina pervertė kitus dokumentus ir surado, kad iš Airijos banko kas mėnesį pervedama tam tikra suma.

Ji atsistūmė nuo stalo ir nieko nematydama priėjo prie lango. Ištraukė iš plaukų gumelę.

Tėvas. Jos tėtis kiekvieną mėnesį siuntė pinigų. Ar šitaip norėjo atlyginti už tai, kad ją paliko? Kad niekada nepaskambino, neparašė ir neaplankė?

— Ne, ne, ne. Bet...

Mama žinojo ir jai nesakė. Žinojo ir leido galvoti, kad tėtis tiesiog dingo, nustojo mokėti alimentus, paliko abi nesirūpindamas.

Bet jis nepaliko.

Brinai teko palaukti, kol nustos drebėti rankos, perštėti akys.

Tada vėl grįžo prie darbo stalo, sudėliojo dokumentus, perskaitė laiškus, ištyrinėjo paskutinio mėnesio ataskaitą. Pasipiktinimas ir širdgėla susiliejo į deginantį įtūžį. Išsitraukusi telefoną paskambino sąskaitos vadybininkui.

— Bentonas Elsvortas.

— Sveiki, pone Elsvortai, čia Brina Keli. Aš...

— Panele Keli! Kaip netikėta. Malonu tiesiogiai su jumis pasikalbėti. Tikiuosi, mamai nieko nenutiko?

— Esu tikra, kad nieko. Pone Elsvortai, ką tik sužinojau, kad turiu jūsų įmonėje sąskaitą, o fondų ir investicijų vertė — trys milijonai aštuoni šimtai penkiasdešimt trys tūkstančiai aštuoni šimtai dvylika dolerių ir... mmm... šešiasdešimt penki centai. Ar aš klystu?

— Galiu jums ištraukti šios dienos vertę, tik nelabai suprantu, ką reiškia „ką tik sužinojau“.

— Ar šie pinigai mano?

— Taip, žinoma. Aš...

— Kodėl ant sąskaitos yra ir mano motinos pavardė?

— Panele Keli, — lėtai prakalbo vadybininkas. — Sąskaita atidaryta, kai buvote nepilnametė, ir jūs išreiškėte pageidavimą, kad motina ją tvarkytų. Patikėkite, ji skrupulingai prižiūrėjo jūsų investicijas.

— Kaip aš išreiškiau pageidavimą?

— Ponia Vilkoks paaiškino, jog netroškate turėti reikalų su investicijomis, be to, niekada nesusisiekėte su manimi ar įmone ir nepaprašėte, kad sąskaita būtų išimtinai jūsų.

— Nes iki šiol nežinojau, jog ją turiu.

— Esu įsitikinęs, įvyko kažkoks nesusipratimas. Būtų geriausia, jeigu susitiktume su jumis ir jūsų mama ir viską išsiaiškintume.

— Mano mama išvykusi iš miesto, šiuo metu yra sanatorijoje, su ja nėra galimybės susisiekti telefonu ar internetu. — *Ir kažkur jos laukia kažkoks dievas*, pagalvojo Brina. — Bet man atrodo, kad tai išsiaiškinti turime mudu.

— Visiškai pritariu. Šiandien mano padėjėjas jau išėjęs, bet galiu paskirti susitikimą pirmadienį.

Ne, ne, per savaitgalį jai išgaruos drąsa. Pyktis išsivadės, kaip visada.

— O jei susitiktume dabar?

— Panele Keli, prieš atsiliepdamas jau ruošiausi pats palikti kabinetą.

— Labai gaila, kad keliu jums nepatogumų, bet man tai skubu. Man svarbu. Noriu su jumis pasikalbėti, geriau suprasti, kaip tai nutiko... prieš kreipdamasi į advokatą.

Stojus pauzei Brina smarkiai užsimerkė. Prašau, meldė, prašau, neversk manęs laukti.

— Galbūt geriau susitikti šiandien, viską išsiaiškinti. Jau sakiau, esu įsitikinęs, kad tai nesusipratimas. Man sakė, kad jūs nevairuojate, taigi...

— Aš neturiu automobilio, — pataisė Brina, — nes negaliu sau leisti jį įsigyti. Bet kuo puikiausiai pasieksiu jūsų biurą. Pasirodysiu kaip įmąnydama greičiau.

— Pasitiksiu jus apačioje, vestibulyje. Mūsų įmonė nedidelė, panele Keli. Dauguma jau bus išėję namo savaitgaliui.

— Gerai. Dėkui.

Ji baigė pokalbį, kol Elsvortas neapsigalvojo, ir atsisėdo vėl drebėdama.

— Susiimk, Brina. Susiimk, Brina, ir varyk.

Ji sudėjo visus surūšiuotus dokumentus į aplankus. Paliko laistytuvą, paliko atvirą stalčių ir nusileido į apačią. Pagalvojo, kiek laiko autobusais važiuotų iki kontoros Sičio centre.

Tada padarė tai, ko niekada nedarydavo.

Išsikvietė „Uber“ taksi.

Eismas buvo tragiškas. Nieko keista, penktadienio pikas. „Uber“ vairuotoja, maždaug jos metų moteris, mėgino ją kalbinti, bet liovėsi tarškėti pamačiusi, kad keleivė atlošė galvą ir užsimerkė.

Brina troško dar kartą peržiūrėti dokumentus, bet išsigando, kad važiuojant užsups. Negerai būtų prieš pirmą kartą susitinkant su vyru, kuris, kaip suprato, yra jos investicijų brokeris. Reikėjo plano, bet iš pykčio ir nuovargio neįstengė mąstyti. Savaitgalį

planavo — jau nebe — apmokėti sąskaitas, perskirstyti, apkarpyti biudžetą. Tą nelinksmą prievolę buvo numačiusi atlikti po treniruotės. Treniruotės namie, nes negalėjo sau leisti sporto klubo abonemento.

Ne vien dėl to, kad negalėjo sau leisti. Reikia pripažinti, jog sportuodama su kitais žmonėmis jausdavosi keistai ir nejaukiai. Kad ir kaip baigsis šis susitikimas, sąskaitas vis tiek teks apmokėti.

Atsimerkusi Brina pamatė, kad baisiausias spūstis jau aplenkė ir šiek tiek pasistūmėjo palei upę. Saulė, linkstanti į vakarus, vis dar švietė, blizgėjo tiltuose, vandenyje, spigino į akis. Vadinasi, nelis, pagalvojo, ir tada suprato palikusi savo lietpaltį motinos virtuvėje.

Ar nepamiršo užrakinti namų, įjungti signalizacijos?

Apimta nerimo vėl užsimerkė, pasistengė atgaminti savo veiksmus.

Taip, taip, viską padarė, kas reikia. Tik autopilotu.

Kai automobilis sustojo priešais didingą plytų pastatą, prisiglaudusį plieno bokštų šešėliuose, paliko vairuotojai arbatpinigių.

Atsisveikino su sekmadienio vakaro pica.

Kai perėjo šaligatviu, duris atvėrė aukštas, lieknas vyras tamsiai mėlynu smulkiai dryžuotu kostiumu, akinamo baltumo marškiniiais ir ryškiu raudonu kaklaraiščiu. Dėl nepaaiškinamos priežasties ruduose plaukuose išsibarstę žili plaukai leido Brinai pajusti lengvėjimą.

Jis vyresnis, pagalvojo. Patyręs. Žino, ką daro.

O ji nė velnio nežino.

— Panele Keli, — ištiesė ranką brokeris.

— Taip, sveiki, pone Elsvortai.

— Prašom užeiti. Mano kabinetas antrame aukšte. Ar nieko, kad lipsime laiptais?

— Ne.

Ji dairėsi tyliame, kilimu išklotame vestibulyje su tviskančia registratūra, keliais didžiuliais odiniais krėslais, milžiniškuose moliniuose vazonuose augančiais dideliais žaliais augalais.

— Noriu atsiprašyti už savo vaidmenį šiame nesusipratime, — prakalbo Elsvortas, vos tik pasiekė antrą aukštą. — Dženiferė, jūsų motina, leido suprasti, kad sąskaitos reikalai jūsų nedomina.

— Ji melavo, — Brina neplanavo to sakyti... išvis nieko neplanavo, tiesiog leptelėjo. — Jums, jeigu pasakojate man tiesą, ir man, nes apie tai nusišėpė. Aš nežinojau, kad yra ta sąskaita.

— Na, ką gi. — Elsvortas mostelėjo į praviras duris.

Jo kabinete, erdvesniame už jos buto svetainę ir šviesesniame, nes su didžiuliais langais, stovėjo senas, gražiai restauruotas raudonmedžio stalas, nedidelė odinė sofa, du krėslai klientams. Ant stalelio buvo prašmatnus kavos aparatas. Įrėmintos nuotraukos — daugiausia šeimos narių — užėmė visą lentyną.

— Gal kavos?

— Taip, ačiū. Su pienu, be cukraus.

— Prašau sėstis, — pakvietė vyras, o pats nuėjo prie aparato.

— Turiu visus dokumentus, — pradėjo kalbą ji atsisėdusi ir suspaudusi kelius, nes tie pradėjo tirtėti. — Iš to, ką matau, sąskaita atidaryta 2006 metais, kai išsiskyrė mano tėvai.

— Taip, teisingai.

— Ar galite man pasakyti, įplaukos buvo alimentai vaikui išlaikyti?

— Ne, ne alimentai. Siūlyčiau apie tai pakalbėti su savo mama, nes galiu atsakyti tik dėl šios konkrečios sąskaitos.

— Gerai. Ar sąskaitą atidarė mano motina?

— Sąskaitą atidarė Ejanas Kelis jūsų vardu. Jūsų motina nurodyta kaip jūsų globėja. Tuomet jis patvarkė, kad iš Airijos banko kas mėnesį ateitų įplauka jūsų ateičiai, jūsų išsilavinimui, jūsų finansiniam saugumui.

Dabar Brina sugniaužė rankas, nes ir tos ėmė drebėti.

— Jūs įsitikinęs?

— Taip, įsitikinęs.

Brokeris padavė jai kavos puodelį, pasiėmė savąjį ir atsėdėjo ne prie stalo su kompiuteriu, o ant krėslė šalia Brinos.